

Agencija za rad i zapošljavanje
Bosne i Hercegovine

BILTEN

Broj 3.

Mart 2008.

IZDAVAČ: Agencija za rad i zapošljavanje
Bosne i Hercegovine,
Đoke Mazalića broj 3,
71000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina,
Telefon: (+ 387 33) 208-252,
Fax: (+ 387 33) 209-475,
E-mail: agenrzbh@agenrzbh.gov.ba,
Web: www.agenrzbh.gov.ba

ZA IZDAVAČA: Huso Sarić, dipl. ecc, direktor

REDAKCIONI ODBOR: Siniša Veselinović,
Olivera Vujičić,
Samir Zuko,
Sanela Zeljković,
Zorica Babić,
Merima Planinčić,
Edis Bašić.

PREVOD: Merima Planinčić.

KOMPJUTERSKA I
GRAFIČKA OBRADA: Siniša Veselinović,
Samir Zuko,
Edis Bašić.

REDAKTURA I
LEKTORISANJE: Belma Prelić.

ŠTAMPA: GRAFIČAR PROMET
d.o.o. Sarajevo

TIRAŽ: 150 primjeraka

Publikovanje i umnožavanje u obrazovne i nekomercijalne svrhe je dozvoljeno, uz saglasnost izdavača.
Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka navedu izvor.

Za sve informacije u vezi sa ovom publikacijom kontaktirati Grupu za domaće tržište rada Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, tel. (+387 33) 560-340.

Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine je, kao prva državna institucija u Bosni i Hercegovini, 11.12.2007. godine dobila certifikat ISO 9001:2000 što je dokaz usklađenosti naše institucije sa strogim svjetskim standardima kvalitetne poslovne organizacije.

SADRŽAJ

<i>Uvodna riječ</i>	5
<i>Pregled registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u 2007. godini</i>	6
<i>Zanimljivosti</i>	8
<i>Problematika zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini</i>	10
<i>Najvažnije aktivnosti Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine u 2007. godini</i>	15
<i>Statistički pregled</i>	38
<i>Registrovana zaposlenost</i>	38
<i>Registrovana nezaposlenost</i>	39
<i>Zaposlenost i nezaposlenost – Anketa o radnoj snazi</i>	45
<i>Izvori podataka i metodološka objašnjenja</i>	46

UVODNA RIJEČ

Poštovani čitaoci i korisnici,

Sa zadovoljstvom možemo konstatovati da smo u prilici da Vam se obratimo sa trećim brojem našega Biltena. Sa ponosom ističemo da smo puno toga ostvarili u 2007. godini i da nam predstoji mnogo aktivnosti i u 2008. godini.

U 2007. godini smo, kao prva državna institucija, dobili certifikat ISO 9001/2000. i uskladili svoje poslovanje sa visokim standardima koje zahtjeva ovaj dokument.

Osim pokrenutih inicijativa za potpisivanje sporazuma o zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine sa drugim državama u okruženju, Agencija je uspostavila dobre odnose sa zavodima za zapošljavanje i udruženjima poslodavaca iz drugih zemalja, a naročito iz Republike Slovenije. Efekti ovakve saradnje su izraženi u povećanoj potražnji za zapošljavanjem radnika iz Bosne i Hercegovine za firme – kompanije u drugim zemljama.

U septembru 2007. godine je potpisan i tripartitni „Protokol o međusobnoj saradnji“ između Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Zavoda za zapošljavanje Republike Slovenije i Udruženja poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije, kojim je regulisana procedura zapošljavanja bh. državljana u Republici Sloveniji u firmama koje su članice Udruženja poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije.

Na osnovu ranije započete saradnje između zavoda – agencija za zapošljavanje zemalja jugoistočne Evrope, kao i inicijative za institucionalizaciju ovakve saradnje, u 2008. godini su direktori zavoda – agencija za zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Slovenije, Rumunije, Srbije i Turske potpisali „Smjernice o radu Centra javnih službi za zapošljavanje zemalja jugoistočne Evrope“.

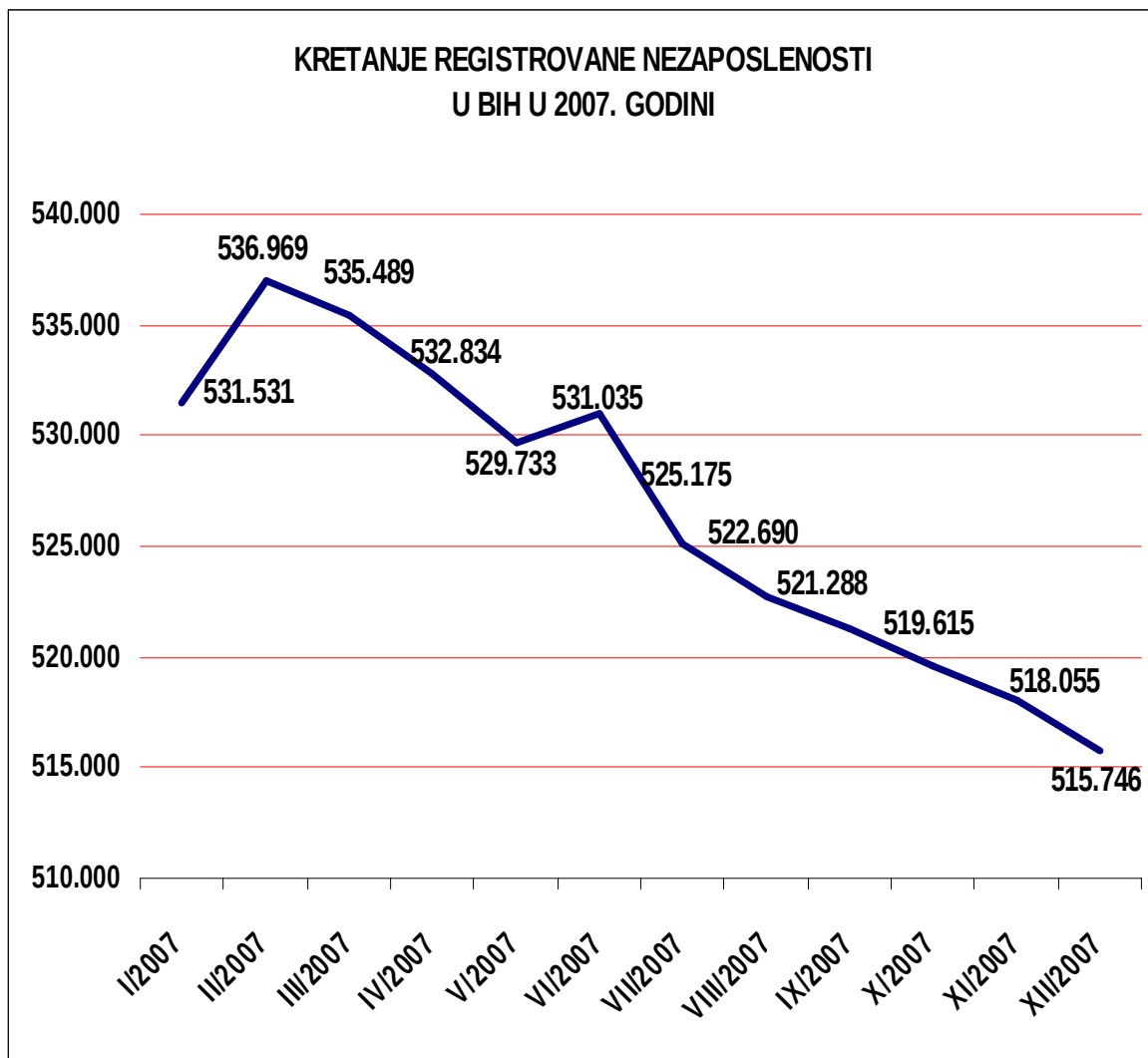
U toku 2007. godine nastavljena je i realizacija projekata finansiranih iz sredstava CARDS 2006.: „Reforma politika zapošljavanja i formiranje informacionog sistema tržišta rada“ i „Jačanje institucionalnog kapaciteta Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine“.

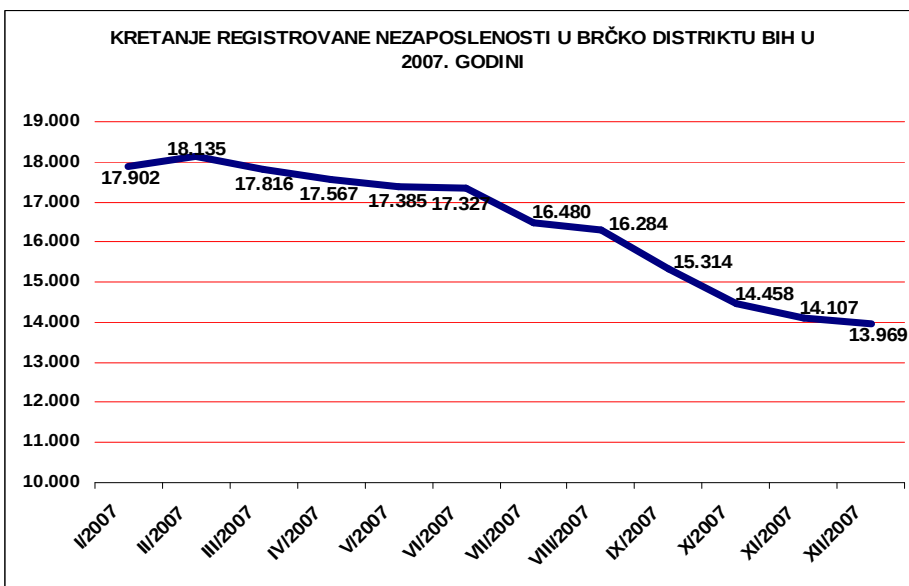
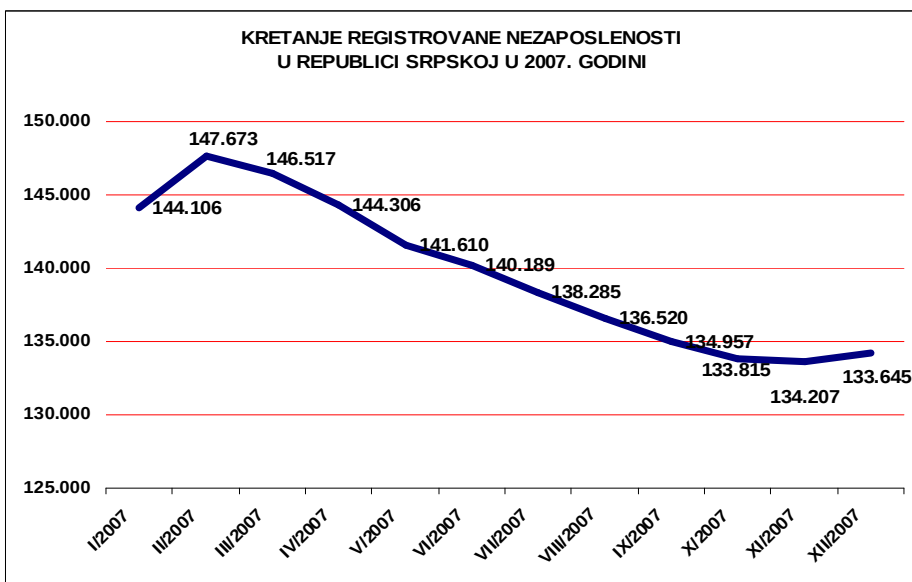
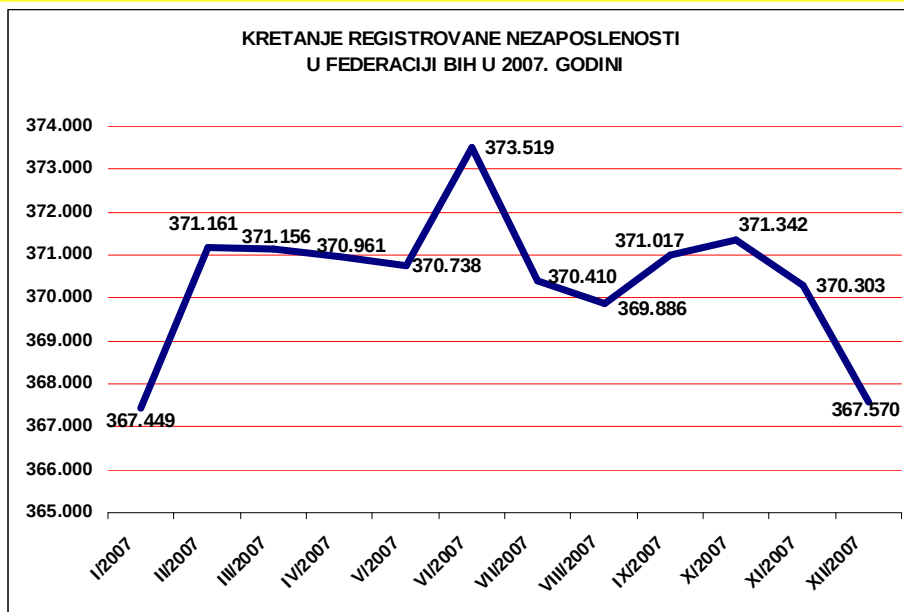
Nadamo se da će i ovaj broj Biltena koji smo pripremili poslužiti kao koristan izvor informacija i smjernica u budućem radu Agencije i drugih institucija na tržištu rada Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Redakcioni odbor

PREGLED REGISTROVANE NEZAPOSLENOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI, ENTITETIMA I BRČKO DISTRIKTU BiH U 2007. GODINI

ZANIMLJIVOSTI

U svih 27 zemalja EU prisutni su pozitivni trendovi smanjenja nezaposlenosti tokom cijele 2007. godine. Harmonizovana stopa nezaposlenosti za 27 zemalja EU je iznosila 7,2% i manja je 0,5% postotnih poena u odnosu na početni period.

U 2007. godini, sa evidencija Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH ukupno je zaposleno 90.257 nezaposlenih lica, što je za 29.116 ili 47,62% više nego u 2006. godini.

Prema podacima dobijenim od Zavoda za zapošljavanje Republike Slovenije, od ukupnog broja svih izdatih radnih dozvola koje se ubrajaju u kvotu (28.770), zaključno sa 19.12.2007. godine, za radnike iz Bosne i Hercegovine izdato je ukupno 17.219 radnih dozvola.

Trenutno u Bosni i Hercegovini posao putem web portala traži oko 80.000 ljudi. Deficitarna zanimanja koje poslodavci traže ovim putem su: inženjeri elektrotehnike, mašinstva i građevine, programeri i web dizajneri, te prodajna i građevinska zanimanja.

Vlada Republike Hrvatske je u ovoj godini odobrila izdavanje 8.397 radnih dozvola za strane radnike, što je gotovo duplo više nego u prošloj godini (4.613).

Rumunija je na ivici krize radne snage zato što je između 1,2 i 2 miliona ljudi napustilo zemlju i zaposlilo se u inostranstvu. Jedna od mjera za savladavanje ove krize je organizacija sajмова za zapošljavanje u Italiji za radnike iz Rumunije u cilju njihovog privlačenja povratku u Rumuniju ponudom dobro plaćenih poslova.

U periodu 2002. - 2007. godina, Zavod za zapošljavanje Crne Gore odobrio je 5.412 programa za otvaranje 9.152 nova radna mjesta. Za tu namjenu je u tom periodu ukupno izdvojeno 27.842.985 eura.

U Srbiji je nakon sedam uzastopnih godina rasta nezaposlenosti, krajem 2007. došlo do dugo očekivanog preokreta na tržištu rada. Prema Anketi o radnoj snazi iz oktobra 2007, broj nezaposlenih smanjen je za 15 odsto ili za 108.000 lica.

PROBLEMATIKA ZAPOSŁJAVANJA MLADIH U BOSNI I HERCEGOVINI

Pripremio: Slobodan Gajović, zamjenik direktora Agencije za rad i zapošljavanje BiH

1. UVOD

Jedan od ključnih problema kome svi subjekti u društvu u Bosni i Hercegovini moraju posvetiti posebnu pažnju jeste stvaranje uslova za zapošljavanje mladih. Problem zapošljavanja mladih prisutan je u oba entiteta i Brčko Distriktu BiH i predstavlja opšti problem. Ukoliko se želi zaustaviti trend odliva mladih obrazovanih ljudi u inostranstvo, neophodno je stvoriti takvu strategiju zapošljavanja mladih u kojoj će se precizno odrediti ciljevi, rokovi, nosioci aktivnosti, kao i finansijska sredstva.

BiH je jedna od zemalja sa najvećim stepenom nezaposlenosti mladih gledano na duži vremenski period. Sa jedne strane zabrinjava podatak da nema nikakvih znakova smanjenja učešća mladih u ukupnom broju nezaposlenih, a sa druge strane što se društvo ne bavi ovim problemom na odgovarajući način.

Prema Anketi o radnoj snazi provedenoj u aprilu 2007. godine, koju su provele Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za statistiku i Republički zavod za statistiku Republike Srpske, stopa nezaposlenosti mlade populacije od 15 do 24 godine iznosi 58,4%.

Jedan od problema koji generiše visoku stopu nezaposlenih mladih lica je i obrazovni sistem. Obrazovni sistem nije usklađen u potpunosti sa evropskim standardima i uglavnom proizvodi radnu snagu za biroa za zapošljavanje. Radi toga se kao jedan od prioriteta zadatka javlja obaveza za izradom studije o potrebama za odgovarajućom stručnom kvalifikacijom na tržištu rada, koja bi trebala poslužiti kao osnova za reformu obrazovanja.

Imajući u vidu činjenicu da zapošljavanje mlade populacije treba da bude jedan od najvećih prioriteta aktivne politike zapošljavanja, zavodi i službe zapošljavanja u Bosni i Hercegovini kontinuirano provode različite programe zapošljavanja koji su ciljano usmjereni na mladu populaciju.

Problematika masovne i dugoročne nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini, kao i u drugim tranzicijskim zemljama, naročito pogađa mlade ljude sa nižim stepenom obrazovanja, poput SSS i KV radnika.

Prema raspoloživim podacima iz zavoda i službi zapošljavanja u BiH, **od ukupnog broja nezaposlenih lica u decembru 2007. njih 225.442 ili 49,57% su lica koje prvi put traže posao, a najveći broj tih lica čine upravo mladi.**

2. MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA MLADIH KOJE SE PROVODE U BOSNI I HERCEGOVINI

U okviru aktivne politike za zapošljavanje mladih nezaposlenih lica u Federaciji BiH, **Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe zapošljavanja** dugi niz godina realizuju **Programe zapošljavanja mladih nezaposlenih lica sa VSS, VŠŠ, SSS, VKV i KV.**

Realizacijom ovih programa poslodavcu se doznačavaju sredstva za sufinansiranje plate i uplate doprinosa za sufinansirano lice u trajanju od šest do 12 mjeseci, zavisno od stručne spreme, i uz obavezu poslodavca da zadrži sufinansirano lice u radnom odnosu od 12 do 24 mjeseca.

Isto tako, Federalni zavod za zapošljavanje je u periodu 2005-2007. provodio **Program zapošljavanja asistenata u visokoškolskim ustanovama i naučno-istraživačkim institucijama.** Ovim programom predviđene su slijedeće podsticajne mjere:

- Sufinansiranje zapošljavanja asistenata u visokoškolskim ustanovama i naučnoistraživačkim institucijama,
- Sufinansiranje stručnog usavršavanja asistenata.

Cilj Programa je zapošljavanje 200 mladih lica sa VSS i usavršavanje kvalitetnog mladog kadra u visokoškolskim ustanovama i naučno-istraživačkim institucijama.

Zavod za zapošljavanje Republike Srpske je u proteklom periodu realizovao **Projekat sticanja radnog iskustva volontiranjem za lica sa VSS i VŠŠ i Projekat zapošljavanja pripravnika sa VSS.**

Cilj Projekata je da se mladim ljudima omogući sticanje radnog iskustva i polaganje pripravnčkog ispita kao uslova za zasnivanje radnog odnosa i uključivanje u radni proces. Ciljna grupa ovih projekata su mladi bez radnog iskustva do 30 godina starosti. Realizacijom projekata povećava se nivo kvaliteta radne snage na tržištu rada, a mladi sve više postaju pokretači privrednog i društvenog razvoja.

Takođe, treba ukazati na činjenicu da se realizacijom Projekta došlo do saznanja da ovakve aktivnosti motivišu mlade u smislu jačanja njihove pozicije u društvu, njihovog bržeg uključivanja u radne procese i punu socijalnu integraciju.

Od programa koji provodi **Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH** treba istaći da već treću godinu, u saradnji sa Vladom Brčko Distrikta BiH, Zavod provodi **Program zapošljavanja 100 pripravnika sa VSS i VŠŠ.**

Važno je naglasiti da je predhodno navedenim programima u Bosni i Hercegovini u periodu 2005-2007. godina ukupno obuhvaćeno oko 6300 mladih lica koji su evidentirani kao nezaposleni na biroima rada.

Tabela 1. Pregled provođenja programa aktivne politike zapošljavanja koji se odnose na mlade i koji su realizovani u BiH u 2005, 2006. i 2007. godini

	Programi zapošljavanja	Efekti
Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe zapošljavanja	- Program zapošljavanja mladih sa VSS i VŠS, - Program zapošljavanja asistenata u visokoškolskim ustanovama i naučno-istraživačkim institucijama - Program obuke, doobuke i prekvalifikacije (za mlade)	-zapošljavanje mladih osoba bez radnog iskustva - omogućavanje ravnopravnog učešća na tržištu rada -destimulisanje odlaska mladih u inostranstvo -zapošljavanje mladih osoba sa potrebnim kvalifikacijama za asistentske poslove u nastavnom i istraživačkom sektoru -sprečavanje iseljavanja mlade obrazovane populacije u druge zemlje
Zavod za zapošljavanje Republike Srpske	- Projekat sticanja radnog iskustva volontiranjem za lica visoke i više stručne spreme - Program sufinansiranje zarada talenata i pripravnika sa završenom VSS i VŠS	- omogućavanje sticanja radnog iskustva i polaganje pripravnčkog staža - podsticaj poslodavcima da zaposle mladu obrazovanu populaciju
Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH	- Program zapošljavanja po 100 pripravnika sa VSS i VŠS (Vlada Brčko Distrikta BiH)	-sufinansiranje programa zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva -omogućavanje ravnopravnog natjecanja na tržištu rada

Osnovne karakteristike aktivnih mjera koje se odnose na mlade u BiH su :

- većina mjera se odnose na programe subvencionisanja novog zapošljavanja mladih,
- mali je broj programa koji se odnosi na obuku, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju,
- najveći broj programa se odnosi na mlade sa VSS i VŠS,
- svi programi se provode uglavnom u realizaciji zavoda i službi zapošljavanja, a manjim dijelom uključivanjem vlada na svim nivoima vlasti.

3. PRIJEDLOG MJERA U CILJU POBOLJŠANJA ZAPOŠLJAVANJA MLADIH U BIH I ZAPOŠLJAVANJA UOPŠTE

Prostor Bosne i Hercegovine treba posmatrati kao prostor koji se nalazi u tranzicionim procesima ka Evropskoj uniji (EU). Zahtjevi za uključenje u EU su široko postavljeni i podrazumjevaju provođenje mnogih reformi. U BiH treba posebnu pažnju posvetiti reformama koje se odnose na:

- a) privredu (carine i osiguranje kvaliteta),
- b) kriminal (sprečavanje trgovine ljudima),
- c) pokretljivost radne snage.

Definisanje globalne strategije i politike zapošljavanja

Politika zapošljavanja je u direktnoj funkciji sa ekonomskom i razvojnom politikom bilo koje zemlje, pa i BiH. Zna se da obim zaposlenosti zavisi od nivoa proizvodnje. Problemi nastaju kada ekonomska i razvojna politika nisu dobro koncipirani ili su nedovoljno transparentni.

U tranzicionim privredama se uglavnom kao osnovni ciljevi politike zapošljavanja nameću:

- stvaranje zakonskih uslova za funkcionisanje tržišta rada,
- restrukturiranje tržišta radne snage uz oslobađanje preduzeća socijalne funkcije,
- prilagođavanje sistema obrazovanja zahtjevima tržišta rada na srednji i dugi rok.

Prijedlozi mjera za podsticanje zapošljavanja u okviru makroekonomske politike

Istraživanja u zemaljama tranzicije ukazuju da vlade svojim makroekonomskim politikama mogu znatno olakšati rješavanje pitanja restrukturiranja tržišta rada i na taj način smanjiti troškove prilagođavanja (ne)zaposlenosti novim uslovima na sledeći način:

- deregulacija radnog zakonodavstva, da bi se otklonili razlozi koji onemogućuju radnika da mjenja posao,
- priprema radnika za promjene putem mjera aktivne politike,
- prekvalifikacija i dopunsko obrazovanje radnika, što se tretira kao investicija u razvoj kadrova,
- aktivna pomoć radnicima u traženju novog posla,
- stimulisanje poslodavaca na promjene putem kreditiranja za otpočinjanje novih poslova.

Pored navedenih mjera, bitne su mjere: poreske politike, socijalne politike, politike obrazovanja i politike finansiranja programa zapošljavanja.

Poreska politika u funkciji većeg zapošljavanja

Mjere poreske politike imaju značajnu ulogu u funkciji zapošljavanja, naročito u tranzicionim zemljama. Uobičajeno je da se u okviru poreske politike pružaju određene olakšice koje se najčešće sastoje u poreskom ili nekom drugom oslobađanju (doprinosi ili slični parafiskaliteti) u prvom periodu postojanja preduzeća.

Socijalna politika

U tržišnoj privredi prestrukturiranje preduzeća (velikih i malih) je nužnost i obično je praćena redukcijom radne snage. Pri tome je bitno da socijalnu politiku vodi država da se preduzeća oslobađaju socijalne brige za višak radnika. Uobičajena je praksa da se višak zaposlenih obuhvati programima koji stvaraju uslove za ostvarivanje prava na:

- zapošljavanje na novim programima u istom ili drugom preduzeću,
- zasnivanje radnog odnosa putem samozapošljavanja (osnivanje sopstvenog preduzeća, radnje),
- osposobljavanje (nova znanja) za rad u istom ili drugom preduzeću.

Politika obrazovanja

Politika obrazovanja treba da je usklađena sa potrebama privrede i društva. U okvirima globalnih promjena nameće se potreba da se radi na razvijanju koncepta doživotnog obrazovanja, dakle pored unapređenja formalnog obrazovanja da se posveti značajna pažnja neformalnom sistemu obrazovanja.

To podrazumjeva sljedeće:

- jačanje osnove da doživotno učenje obuhvata verifikaciju škole i razvoj drugih formalnih i neformalnih metoda učenja,
- promovisanje usaglašenih veza između učenja i rada što se obezbjeđuje fleksibilnim kretanjem između obrazovanja, osposobljavanja i rada, a cilj tog kretanja je lakši prelazak iz obrazovanja u rad i obratno.

Politiku tržišta rada potrebno je usmjeriti na pružanje znanja nezaposlenim da bi se oni osposobili za potrebe tržišta rada. Imajući u vidu naprijed istaknuto, postalo je sasvim jasno da su promjene u svijetu tako brze da ih nijedan obrazovni sistem ne može pratiti. Umjesto na sticanje formalnih diploma, danas se svijet usmjerava na stvaranje novih znanja i vještina u radu kroz stalnu obuku, kurseve, seminare, što postaje uslov opstanka u svijetu rada.

Problem nezaposlenosti i zapošljavanja u BiH je višedimenzionalan i specifičan u odnosu na sve druge zemlje u okruženju, a pogotovo u odnosu na razvijene dijelove Evrope, što znači da i pristup rješavanja ovog problema zapošljavanja mladih i zapošljavanja uopšte mora biti temeljitiji i aktivan od strane svih aktera na tržištu rada kroz utvrđivanje strategije za zapošljavanje u narednom periodu.

NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI AGENCIJE ZA RAD I ZAPOSŁJAVANJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2007. GODINI

Pripremili: Zorica Babić, stručni savjetnik za međunarodnu saradnju
Olivera Vujić, stručni savjetnik za pravne poslove
Samir Zuko, stručni savjetnik za praćenje stanja na domaćem tržištu rada
Edis Bašić, stručni saradnik za upravljanje projektima
Sanela Zeljković, referent za saradnju sa inostranstvom i obradu podataka

DOBIJANJE CERTIFIKATA ISO 9001:2000

U 2007. godini Agencija je izvršila pripreme i usklađivanje načina i metoda poslovanja sa zahtjevima ISO standarda 9001:2000. U skladu sa dogovorenim dinamikom aktivnosti, poslije priprema za usklađivanje, u maju 2007. godine proveden je interni audit u svrhu preispitivanja implementiranog QMS-a u Agenciji i otklanjanja eventualnih nedostataka i neusklađenosti poslovanja pojedinih organizacionih dijelova sa usvojenim standardima. Poslije detaljnih priprema u oktobru 2007. godine proveden je eksterni audit u svrhu dobijanja certifikata ISO 9001:2000. U tom smislu su obavljeni razgovori i audit sistema po svim tačkama plana i programa izvođenja eksternog audita u Agenciji.

Na kraju sprovedenog eksternog audita održan je sastanak menadžmenta Agencije sa auditorskim timom gdje su nam prezentovani zaključci sprovedenog audita i gdje je urađen zapisnik o istom, a u kojem se kaže da:

„Na osnovu nalaza ovog audita, tim za audit je konstatovao da je QMS implementiran i da je održiv, te stoga predlaže rukovodstvima BOSCERT-a i QA (koji izdaju certifikate) da se organizaciji Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine izdaju validni cerifikati za uspostavljeni QMS u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO 9001:2000.“

Certifikat ISO 9001:2000, koji smo kao prva državna institucija u Bosni i Hercegovini stekli u oktobru 2007. godine, dokazuje usklađenost Agencije sa strogim svjetskim standardima kvalitetne poslovne organizacije. Ovaj certifikat definiše sistem upravljanja kvalitetom, odgovornost menadžmenta, upravljanje resursima, realizaciju usluga, mjerenja i analizu. ISO 9001:2000 donosi mnoge pogodnosti, kako za Agenciju, tako i za korisnike usluga, kao što su:

- ostvarenje i održanje kvalitete usluga,
- osiguranje povjerenja klijenta u kvalitetu usluga,
- povećanje motiviranosti zaposlenih - zadovoljstvo svih uposlenih u Agenciji koja konkurentno djeluje u skladu s međunarodnim savremenim standardima,
- smanjenje troškova,
- obilježje u odnosu na ostale institucije - certifikacija prema zahtjevima norme postaje nužan preduvjet za poslovnu suradnju s mnogim državnim, javnim, pa i privatnim organizacijama.

ZAPOŠLJAVANJE DRŽAVLJANA BOSNE I HERCEGOVINE U INOSTRANSTVU

Veliku pažnju Agencija je do sada posvetila prikupljanju podataka o ponudi i potražnji na međunarodnom tržištu rada. Osim pokrenutih inicijativa za potpisivanje sporazuma o zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine sa drugim državama u okruženju, **Agencija je uspostavila dobre odnose sa Zavodom za zapošljavanje Republike Slovenije, kao i Udruženjem poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije, koje broji 47.466 članova i koje zapošljava 145.218 radnika.** Efekti dobre saradnje između Udruženja poslodavaca i Agencije su izraženi i u velikoj potražnji za zapošljavanjem radnika iz Bosne i Hercegovine za firme – kompanije iz Republike Slovenije, a koje su članice Udruženja.

Na poziv predsjednika i sekretara Udruženja poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije, delegacija Agencije je prisustvovala Konferenciji Udruženja poslodavaca Republike Slovenije koja je održana 17.09.2007. godine u Celju. Tom prilikom je potpisan i tripartitni „Protokol o međusobnoj saradnji“ između Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Zavoda za zapošljavanje Republike Slovenije i Udruženja poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije, kojim je regulisana procedura za zapošljavanje bh. državljana u Republici Sloveniji u firmama koje su članice Udruženja poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije.

Agencija je putem koordinacije u organizaciji međunarodnih sajmova za zapošljavanje, koji su održani u Tuzli, Zenici, Brčkom i Sarajevu i na temelju 55 zahtjeva poslodavaca iz Slovenije, Hrvatske, Crne Gore, Švicarske i Holandije, u saradnji sa službama za zapošljavanje, do sada učestvovala u posredovanju u zapošljavanju 1.436 nezaposlenih lica sa biroa rada.

U cilju regulisanja međusobnog dogovora u vezi procedura oko zapošljavanja bh. građana u inostranstvu i davanju informacija o izdavanju radnih dozvola stranim državljanima u Bosni i Hercegovini, 25.05.2007. godine održan je sastanak između predstavnika Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH.

Na sastanku je usvojena procedura za zapošljavanje bh. državljana kod stranih poslodavaca koja će biti provođena do konačnog regulisanja ovog pitanja međudržavnim sporazumima između Bosne i Hercegovine i drugih zemalja.

Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine je do kraja 2007. godine ukupno zaprimila i prosljedila entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodu za zapošljavanje Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na realizaciju 56 zahtjeva firmi iz slijedećih zemalja:

- Slovenija - 40 zahtjeva – izražena potreba za 819 radnika,
- Hrvatska - 12 zahtjeva – izražena potreba za 257 radnika,
- Crna Gora - 2 zahtjeva – izražena potreba za 86 radnika,
- Švajcarska - 1 zahtjev - izražena potreba za 10 radnika,
- Holandija - 1 zahtjev - izražena potreba za 10 radnika,

Ukupno je izražena potreba za zapošljavanjem 1.182 radnika, a najtraženija zanimanja su građevinska i metalska zanimanja III, IV i V stepena.

BUKUREŠTANSKI PROCES

U skladu sa pokrenutim procesima saradnje u okviru Vijeća Evrope, Međunarodne organizacije rada i Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu, te Bukureštanske deklaracije i Sofijskih zaključaka koje su potpisali ministri nadležni za rad i socijalnu politiku u zemljama jugoistočne Evrope, Bosna i Hercegovina je u obavezi da svake godine izradi „Državni pregled o politikama zapošljavanja u Bosni i Hercegovini“. Na sastanku Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu koji je održan u Skoplju u decembru 2006. godine, odlučeno je da ove godine Bosna i Hercegovina uradi detaljan izvještaj, a u čiju izradu će se direktno uključiti i eksperti Međunarodne organizacije rada i Vijeća Evrope.

Prijedlog Nacrta “Državnog pregleda o politikama zapošljavanja u Bosni i Hercegovini za 2006. godinu” Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH su uradili u predviđenom roku i predali Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine na dalju proceduru.

Na poziv Vijeća Evrope, Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu i Međunarodne organizacije rada, delegacija Agencije učestvovala je na šestom sastanku Stalnog komiteta na visokom nivou „Bukureštanskog procesa - Saradnja i zapošljavanje u jugoistočnoj Evropi“ u periodu od 24-25.10.2007. godine i Trećoj ministarskoj konferenciji o zapošljavanju i socijalnoj politici u jugoistočnoj Evropi od 25-26.10.2007. godine, koje su održane u Budvi, Republika Crna Gora. Na šestom sastanku Stalnog komiteta na visokom nivou vođena je detaljna rasprava o analizi Državne politike zapošljavanja u Bosni i Hercegovini (CREP), koja je urađena od strane eksperata MOR-a i Vijeća Evrope. Eksperti MOR-a su uradili i set Preporuka koje bi Bosna i Hercegovina trebala implementirati iz oblasti tržišta rada i socijalne politike. Izvještaje po CREP-u podnijeli su eksperti iz oblasti tržišta rada i socijalne politike Bosne i Hercegovine, Makedonije, Srbije, Hrvatske, Bugarske, Rumunije i Crne Gore. Takođe su podneseni i Izvještaj o napretku sa seminara u Torinu koji je organizovao MOR „Zajednički ciljevi buduće saradnje u zapošljavanju u jugoistočnoj Evropi“ i Izvještaj o napretku koji se odnosio na MOR-ov projekat o ravnopravnosti polova. Tokom sastanka razmatrana su i pitanja koja su se odnosila na ulogu socijalnih partnera u „Bukureštanskom procesu“ u periodu 2006 - 2007. godine, transformaciju Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu u Vijeće za regionalnu saradnju u 2008. godini kao i raspravu o budućem radu „Bukureštanskog procesa“.

Na trećoj Ministarskoj konferenciji o zapošljavanju i socijalnoj politici u jugoistočnoj Evropi razgovaralo se i o stanju tržišta rada, socijalnoj politici i mjerama koje će države učesnice preduzeti u vezi sa harmonizacijom propisa sa standardima EU u ovoj oblasti. Posebnu pažnju izazvalo je obraćanje gospodina Erharda Buseka, specijalnog koordinatora Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu, koji je prezentirao rezultate koje su postigle zemlje jugoistočne Evrope, članice Pakta stabilnosti. Tom prilikom je naglašeno da će nastavak rada Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu kroz Vijeće za regionalnu saradnju doprinijeti da u narednom periodu zemlje kandidati za ulazak u Evropsku uniju, u potpunosti izvrše obaveze koje je pred njih postavila Evropska unija. Na kraju konferencije prezentirani su zaključci uobličeni kao „Crnogorski zaključci“, čijim usvajanjem su države potpisnice izrazile spremnost za nastavak reformskih procesa u oblasti rada, zapošljavanja i socijalne politike, kao ključnog uslova za zemlje koje su na putu evropskih integracija.

OSNIVANJE CENTRA JAVNIH SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE ZEMALJA JUGOISTOČNE EVROPE

Na osnovu ranije započete saradnje između zavoda – agencija za zapošljavanje zemalja jugoistočne Evrope, kao i inicijative za institucionalizaciju iste, u Sofiji je u oktobru 2006. godine održana prva „Konferencija nacionalnih zavoda - agencija za rad i zapošljavanje zemalja Zapadnog Balkana“. Na konferenciji su učestvovali predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Grčke, Hrvatske, Makedonije, Rumunije, Slovenije, Srbije i Turske. S ciljem daljnjeg unapređenja razmjene dobrih iskustava u oblasti zapošljavanja i implementaciji programa i mjera zapošljavanja u kontekstu Evropske strategije zapošljavanja, predstavnici zemalja učesnica konferencije potpisali su „Protokol o partnerstvu“ u cilju osnivanja „Balkanskog centra“.

Slijedeći korak u saradnji je napravljen u Beogradu 31. maja 2007. godine, kada su direktori zavoda – agencija za zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Slovenije, Rumunije, Srbije i Turske potpisali „Smjernice o radu Centra javnih službi za zapošljavanje zemalja jugoistočne Evrope“. Polazne osnove za osnivanje ovog centra su sličnost privrednih struktura, kretanja na tržištu rada i potreba za unapređenjem zapošljavanja i smanjenja nezaposlenosti. Potpisivanjem ovog dokumenta, ove institucije su se također obavezale da će poštivati preporuke i konvencije Međunarodne organizacije rada (MOR) i Statut Svjetske asocijacije javnih službi za zapošljavanje (WAPES).

Potpisanim dokumentom je predviđeno da zemlje potpisnice, zajedno i u saradnji sa relevantnim državnim i međunarodnim institucijama (MOR, WAPES, Vijeće Evrope, Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu – Vijeće za regionalnu saradnju jugoistočne Evrope) razmatraju problematiku funkcionisanja tržišta rada na državnom – nacionalnom i regionalnom nivou, da identifikuju zajedničke probleme i kroz razmjenu pozitivnih iskustava u primjeni odgovarajućih rješenja unapređuju institucionalne kapacitete u oblasti tržišta rada i zapošljavanja.

Predviđeno je da se rad Centra odvija kroz razmjenu informacija i iskustava u tri osnovne oblasti, i to:

- pružanje usluga poslodavcima,
- pružanje usluga nezaposlenima koji traže posao,

- unapređenje kapaciteta službi za zapošljavanje.

U okviru pružanja usluga poslodavcima pažnja će biti posvećena smanjivanju razlike između regionalnih tržišta rada, planiranju programskih aktivnosti i prilagođavanju mjera potrebama regionalnih i lokalnih tržišta rada, unapređenju socijalnog dijaloga i uloge socijalnih partnera u kreiranju i sprovođenju socijalne i ekonomske politike, razvijanju odnosa sa poslodavcima, povećanju fleksibilnosti tržišta rada, mjerama za smanjenje sive ekonomije, praćenju ponude i potražnje, kao i mobilnosti radne snage.

Aktivnosti koje će se provoditi u oblasti pružanja usluga nezaposlenim licima koja traže posao su:

- individualizacija rada sa nezaposlenim licima,
- mjere za prevenciju socijalne isključenosti, siromaštva i afirmaciju pricipa jednake dostupnosti poslova za sve, uključujući i ugrožene grupe,
- mjere za unapređenje zapošljavanja mladih,
- uspostavljanje i razvoj sistema obrazovanja i obuke usmjerenih na potrebe tržišta rada i podizanje kompetentnosti radne snage,
- prevencija dugoročne nezaposlenosti,
- promocija preduzetništva, samozapošljavanja i stvaranja novih radnih mjesta,
- jačanje mjera za povećanje formalnog zapošljavanja,
- ostvarivanje prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Segment koji se odnosi na unapređenje kapaciteta službi za zapošljavanje će obuhvatiti aktivnosti koje se odnose na usvajanje i primjenu standarda EU i drugih međunarodnih standarda u oblasti tržišta rada i zapošljavanja, uključujući harmonizaciju

pravne regulative u ovoj oblasti, realizaciju projekata u cilju izgradnje kapaciteta javnih službi za zapošljavanje i tržišta rada, uspostavljanje i razvoj sistema kvaliteta u javnim službama za zapošljavanje, vođenje evidencija, statistike i istraživanja, rukovođenje informacionim sistemom koji podržava monitoring i evaluaciju aktivnih mjera politike tržišta rada, razvoj i primjenu kodeksa profesionalnog ponašanja zaposlenih u službama za zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa.

Potpisnice ovog važnog dokumenta, koji predstavlja pravno formulisanje saradnje koja je započela u oktobru 2004. godine u Sarajevu, dogovorile su se da će sve planirane aktivnosti realizovati kroz daljnje podsticanje dogovaranja, razmjenu iskustava, znanja i primjera dobre prakse, uspostavljanje zajedničkog web-site Centra, štampanje odgovarajućih publikacija i brošura o aktivnostima i radu Centra, razmjenu eksperata u cilju razmjene stručnih informacija sa tržišta rada, organizaciju studijskih putovanja i zajedničkih seminara i radionica na ekspertskom nivou, održavanje direktorskih konferencija. Centrom će upravljati Savjet Centra kojeg čine direktori javnih službi za zapošljavanje država članica.

Radi što bolje i efikasnije organizacije rada Centra, zaključeno je da će svake godine Centrom predsjedavati druga članica, a države će se rotirati po abecednom redu. Sjedište Centra se svake godine premješta u državu koja predsjedava, čija javna služba za zapošljavanje preuzima obavezu prostornih, stručno-tehničkih, kadrovskih i finansijskih uslova za funkcionisanje Centra. Za vrijeme trajanja mandata, zemlja koja je predsjedavajuća će finansirati rad Centra, a dio sredstava će biti obezbijeđen i iz donatorskih sredstava međunarodnih organizacija direktno uključenih u rad Centra.

Prema dogovorenom rasporedu, Bosna i Hercegovina će Centrom predsjedavati 2009. godine.

REALIZACIJA PROJEKATA FINANSIRANIH IZ SREDSTVA CARDS 2006.

1. „REFORMA POLITIKA ZAPOS LJAVANJA I FORMIRANJE INFORMACIONOG SISTEMA TRŽIŠTA RADA“

U toku 2007. godine započela je realizacija projekta finansiranog iz sredstava CARDS 2006: „Reforma politika zapošljavanja i formiranje informacionog sistema tržišta rada“. Ovaj projekat se realizuje kroz 3 komponente i za svaku komponentu izvođač projekta je formirao Radne grupe od predstavnika Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i drugih državnih i entitetskih ministarstava i institucija uključenih u projekat.

U 2007. godini su eksperti imenovani od strane izvođača projekta održali preliminarne sastanke sa predstavnicima Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i drugim institucijama učesnicima u projektu i započete su konkretne aktivnosti na realizaciji pojedinih komponenti projekta kroz rad Radnih grupa.

U Komponenti 1 – Izrada strategija zapošljavanja i akcionih planova zapošljavanja, dosadašnje aktivnosti su usmjerene na analizu situacije na tržištu rada u Bosni i Hercegovini, koja je preduslov za sagledavanje osnovnih problema na tržištu rada i definisanja smjernica za buduću izradu strategija zapošljavanja i akcionih planova zapošljavanja. U sklopu ove komponente, u Sarajevu je održan seminar na temu „Politike zapošljavanja, strategije zapošljavanja i razvoj ljudskih resursa“. Na seminaru su razmatrana slijedeća pitanja:

1. Na koji se način iskustva i dobre prakse iz Evropske unije mogu primjeniti u Bosni i Hercegovini,
2. Može li institucionalni okvir za planiranje, implementaciju, nadzor implementacije i evaluaciju efekata implementacije strategija unutar Evropske unije predstavljati osnovu za rješavanje postojećih praktičnih problema u procesima izrade i implementacije strategija u Bosni i Hercegovini.

U Komponenti 2 – Izrada informacionog sistema tržišta rada i sistema izvještavanja o zapošljavanju i statistici rada, završeno je sagledavanje trenutne situacije sa tehničkog i organizacionog stajališta i započeta je izrada funkcionalne i tehničke specifikacije sistema. Isto tako, završena je tenderska procedura za nabavku neophodnog hardvera (serveri, mrežna oprema i radne stanice) za razvoj informacionih sistema Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH.

Radna Grupa je do sada imala 2 radna sastanka i održan je „Seminar o međunarodnim statističkim standardima, zajedničkim principima EUROSTAT statistike i kodnim sistemima i statistici MOR-a“.

U daljem radu su predviđene slijedeće aktivnosti:

- Izrada specifikacije sistema koji će biti instaliran u Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine,
- Instalacija sistema i njegovo uvezivanje sa zavodima za zapošljavanje koji su učesnici u projektu,
- Obuka i trening korisnika za rad na sistemu.

U Komponenti 3 - Izrada okvirnih principa i standarda u sektoru rada. Radna grupa je u dosadašnjem radu preduzela značajne aktivnosti u cilju implementacije ove komponente Projekta. Održana su 4 radna sastanka. Urađena je detaljna analiza zakonskog okvira legislative o radu i zapošljavanju u entitetima, Brčko Distriktu BiH i uporedba sa dobrim praksama Evropske unije, a u cilju identifikacije da li sadašnji regulatorni okvir može u potpunosti podržati efikasno funkcionisanje tržišta rada u Bosni i Hercegovini. Analiza se sastoji od horizontalnog pregleda postojećih zakona koji regulišu ovu materiju, te od vertikalnog pregleda posebne legislative kojom se regulišu pitanja relevantna za funkcionisanje tržišta rada u Bosni i Hercegovini.

U narednom periodu su planirane slijedeće aktivnosti:

- završna izrada sveobuhvatnog izvještaja u kojem će se dati ocjena zakona i drugih propisa o radu i zapošljavanju u BiH;
- izrada okvira principa i standarda za rad i zapošljavanje u konsultaciji sa vladama entiteta i Brčko Distrikta BiH;
- sastanci i konsultacije sa članovima Radne grupe o Nacrtu principa i standarda;
- seminar o najboljoj sudskoj praksi i aspektima sudskog poravnanja radnih sporova;
- seminar o regulatornom okviru EU o radu i zapošljavanju i propisima i procedurama za pristup finansijskim sredstvima EU za programe rada i zapošljavanja;
- završna izrada Okvira principa i standarda o radu.

2. TWINING LIGHT PROJEKAT „JAČANJE INSTITUCIONALNOG KAPACITETA AGENCIJE ZA RAD I ZAPOSŁJAVANJE BOSNE I HERCEGOVINE“

U okviru CARDS programa za 2006. godinu odobrena su sredstva za izradu projekta „Jačanje institucionalnog kapaciteta Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine“. Partner u ovom projektu nam je Zavod za zapošljavanje Republike Slovenije.

Osnovni cilj projekta bila je relevantna ekspertiza rada Agencije, kako bi se obezbijedila bolja funkcionalnost Agencije i poboljšali njeni kapaciteti, u cilju stvaranja pretpostavki za harmonizaciju sa standardima EU u kontekstu evropskih integracija. Cilj projekta je izvođenje kompletne analize strukturnog, pravnog i institucionalnog okvira Agencije kao i analiza ljudskih i operativnih kapaciteta kojima Agencija raspolaže.

Od projekta se očekuje da će dati preporuke za cjelokupan plan razvoja Agencije kao institucije i njenih kapaciteta u kratkoročnom, srednjeročnom i dugoročnom periodu i da će uticati na bolju politiku tržišta rada u Bosni i Hercegovini.

Rezultati prema pojedinim aktivnostima u projektu u 2007. godini odnosili su se na sljedeće:

- Analiza stanja i Gap analiza: izvršena je kompletna analiza pravnog okvira i zakonske legislative u oblasti rada i zapošljavanja u Bosni Hercegovini, analiza postojeće unutrašnje organizacije rada, obaveza i odgovornosti Agencije. Na bazi izvršenih analiza slovenački eksperti su uradili preporuke za izmjenu i dopunu Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine. Na bazi tih preporuka, Agencija je izradila teze za izmjene i dopune Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i dostavila ih Ministarstvu civilnih poslova na dalju proceduru.

- Komunikacija i informacije: pripremljena je izrada Strategije komunikacija u Agenciji koja će biti fokusirana na sve aspekte (buduće) uloge ARZ-a u informacijama i komunikacijama, i pružiće detaljan plan za tok prijenosa informacija i podataka vezanih za tržište rada i/ili zapošljavanje, koji će se prikupljati, obrađivati i širiti unutar BiH (na svim nivoima) i na međunarodnom planu.

– Obuke: izvedene su četiri obuke na slijedeće teme: Evropski standardi relevantni za službe zapošljavanja u Bosni i Hercegovini, Koordinacija socijalnog osiguranja, IT pomagala za aktivne mjere zapošljavanja i IT pomagala koja se koriste u svrhu vođenja baze podataka o nezaposlenim osobama i slobodnim radnim mjestima. Isto tako obavljene su i dvije studijske posjete, tokom kojih su se predstavnici Agencije upoznali sa načinom rada Zavoda za zapošljavanje Republike Slovenije.

Nakon završene implementacije, ekspertni tim će pripremiti konačan izvještaj o implementaciji, kao finalni dokument projekta.

INSTRUMENT ZA PREDPRISTUPNU POMOĆ (IPA)

Tokom vremena Evropska unija je razvila širok spektar programa za pomoć, što je rezultiralo složenim setom od preko 30 različitih pravnih i finansijskih instrumenata. Potreba da se olakša koherentnost i poboljša konzistencija pomoći EU, naveli su Evropsku komisiju da predloži jednostavniji okvir za pružanje pomoći tokom perioda 2007 – 2013. godina.

Stoga su kreirani novi vanjski instrumenti sa namjerom da se obuhvati posebna saradnja EU sa zemljama u razvoju, kao i cjelokupna politika EU koja se tiče razvoja dobrosusjedskih odnosa u oblasti politike, proširivanja i drugih specifičnih tema.

U sklopu više različitih novih legalnih osnova, Evropska komisija je Evropskom parlamentu i Vijeću Evrope predložila i Instrument za predpristupnu pomoć – IPA. Uredba Vijeća EU broj 1085/2006, kojom se uspostavlja Instrument za predpristupnu pomoć – IPA, usvojena je 17. jula 2006. godine. Program IPA zamijenio je dosadašnje predpristupne finansijske instrumente: PHARE, ISPA, SAPARD, turski predpristupni instrument, kao i finansijski instrument za zapadni Balkan CARDS. Njegova finansijska vrijednost iznosi 11.468 milijardi eura, i to za sedmogodišnje razdoblje.

Osnovni ciljevi programa IPA su pružanje pomoći državama kandidatima i državama potencijalnim kandidatima u njihovom usklađivanju i poštivanju pravnih okvira EU (tzv. *acquis communautaire*), kao i njihovoj pripremi za korištenje strukturnih fondova. IPA je dizajnirana tako da uspješnije i efikasnije reaguje na različite ciljeve i stepene napretka svake države korisnice, i da pruži ciljanu i efikasnu podršku u skladu sa njihovim potrebama i procjenama.

IPA će posebno pomagati jačanje demokratskih institucija i ulogu zakona, reformu javne uprave, provođenje privredne reforme, zaštitu ljudskih prava, kao i prava manjina i jednakost polova, razvoj civilnog društva i unapređenje regionalne saradnje. Dodatni ciljevi su usvajanje i implementacija svih zahtjeva za članstvo, gdje će procjena ovih zahtjeva biti tražena od potencijalnih država kandidata.

Države korisnice ovog jedinstvenog instrumenta pomoći u predpristupnom razdoblju podijeljene su u dvije grupe:

- države sa statusom potencijalnog kandidata za članstvo u EU (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Srbija),
- države sa statusom kandidata za članstvo u EU (Hrvatska, Makedonija i Turska).

U cilju zadovoljavanja ciljeva svih država na najefikasniji način, program IPA je podijeljen u 5 različitih komponenti:

1. Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija.
2. Prekogranična saradnja.
3. Regionalni razvoj.
4. Razvoj ljudskih resursa.
5. Ruralni razvoj.

Kao rezultat toga, sve korisnice moraju osmisliti mjere slične prirode, sa usvojenim načinima rukovođenja i u skladu sa svojom aktuelnom političkom, ekonomskom i administrativnom situacijom. Države kandidati imat će koristi od svih pet komponenti, dok države potencijalni kandidati (uključujući i Bosnu i Hercegovinu) imaju pravo na prve dvije komponente koje su usmjerene na izgradnju institucija, administrativnih i pravosudnih kapaciteta i ka podsticanju usklađenosti sa *acquis communautaire*-om.

Prema Višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu 2007-2009 za Bosnu i Hercegovinu, sredstva IPA programa po komponentama su planirana u slijedećim iznosima:

	2007	2008	2009	Ukupno (mil. eura)
Komponenta I (pomoć u tranziciji i izgradnja institucija)	58,1	69,9	83,9	211,9
Komponenta II (prekogranična saradnja)	4,0	4,9	5,2	14,1
UKUPNO:	62,1	74,8	89,1	226,0

Prioritetne oblasti komponente I - pomoć u tranziciji i izgradnja institucija u koje će se utrošiti sredstva su podijeljene na:

- političke: civilno društvo, mediji, reforme javne uprave, policije, pravosuđa, ustavne reforme, borba protiv korupcije, proces povratka, deminiranje i pomoć manjinama i drugim ugroženim kategorijama;
- socio-ekonomske: ekonomska i fiskalna politika, korporativno upravljanje, trgovinska politika, reforma obrazovnog sistema, aktivnog tržišta rada, finansiranje zdravstvenog sektora, usvajanje srednjoročne strategije o malim i srednjim preduzećima, izgradnja kapaciteta socijalnih partnera;
- evropski standardi: izrada sektorskih strategija i politika, izgradnja kapaciteta organa i institucija za provođenje sektorskih politika.

Kada je riječ o komponenti II - prekogranična saradnja sa državama članicama EU, očekuje se da Bosna i Hercegovina učestvuje u Adriatic programu koji pokriva priobalne regije tri države članice (Italija, Slovenija i Grčka), ali i Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Albanije. Međutim, u okviru ove komponente će biti finansirani i programi prekogranične saradnje sa Hrvatskom, Crnom Gorom i Srbijom.

Predstavnici Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine su uključeni u sve dosadašnje aktivnosti koje se provode u okviru programa IPA, a koje se tiču oblasti rada i zapošljavanja, kao i tržišta rada naše države. Očekuje se da će Bosna i Hercegovina u 2008. godini potpisati Sporazum o stabilizaciji i priključivanju EU i time steći mogućnost korištenja sredstava i iz preostale tri komponente.

EKONOMSKI DIJALOG IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE UNIJE

Predstavnici Agencije učestvovali su na drugom Ekonomskom dijalogu, koji je održan od 21-22.05.2007. godine u Briselu, čiji je cilj bio uspostavljanje okvira za detaljnu raspravu o ekonomskoj situaciji u Bosni i Hercegovini, te pronalaženje načina za buduću saradnju između Bosne i Hercegovine i Evropske unije u oblasti ekonomske politike. Predstavnicima Evropske komisije direktor Agencije prezentovao je referat pod nazivom "Napredak na tržištu rada u Bosni i Hercegovini."

Nakon prezentacije uslijedio je dijalog sa predstavnicima Evropske komisije o mobilnosti radne snage na tržištu rada u Bosni i Hercegovini, zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u inostranstvu, sistemu plata u javnom sektoru i visokoj stopi nezaposlenosti. Prezentacija je ocijenjena kao veoma dobar i iscrpan materijal, koji će poslužiti kao osnova za utvrđivanje ostvarenog napretka na tržištu rada u BiH.

Ekonomski dijalog uspostavljen je Solunskom agendom za Zapadni Balkan 2003. godine kao okvir za detaljno razmatranje ekonomske situacije u Evropskoj uniji i zemljama Zapadnog Balkana i model za pronalaženje načina za saradnju u oblasti ekonomske politike. Ekonomski dijalog održava se u okviru mehanizma Praćenja procesa reformi (RPM), kao instrument za nadzor nad reformskim procesom u Bosni i Hercegovini i predstavlja svojevrsnu pripremu za uspostavljanje tzv. "predpristupnog fiskalnog nadzora" i tzv. kriterijuma konvergencije-kriteriji za pristupanje članica ekonomskoj i monetarnoj uniji poznati kao kriterijumi iz Mاستrihta. Sastanci ekonomskog dijaloga održavaju se najmanje jednom godišnje.

Predstavnici Agencije takođe su učestvovali i na devetom sastanku praćenja procesa reformi (RPM), koji je održan u Sarajevu od 04-05.07.2007. godine. RPM je jedan od glavnih instrumenata za dijalog između EU i BiH na političkom i tehničkom nivou. Kao podloga za pomenuti sastanak poslužio je Izvještaj o ostvarenom napretku na tržištu rada u Bosni i Hercegovini, koji je pripremila Agencija. Predstavnik Agencije je učesnike sastanka upoznala sa ostvarenim napretkom na tržištu rada u BiH, izazovima sa kojima se suočavaju sve službe zapošljavanja i budućim aktivnostima koje stoje pred svim institucijama u ovoj oblasti.

SARADNJA SA SVJETSKOM ASOCIJACIJOM JAVNIH SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE (WAPES)

Svjetsku asocijaciju javnih službi za zapošljavanje (engl. World Association of Public Employment Services – WAPES) je 1988/89. osnovalo šest javnih službi za zapošljavanje: Kanade, Francuske, Njemačke, Holandije, Švedske i SAD, zajedno sa Međunarodnom organizacijom rada. U međuvremenu je broj članica porastao na preko 90, a MOR je i dalje zadržao ulogu posmatrača u WAPES-u.

Glavni ciljevi WAPES-a su:

- jačanje kontakata između članica;
- promoviranje razmjene iskustava i informacija o aktivnostima članica;
- jačanje saradnje između članica, posebno između onih jače razvijenih i manje razvijenih članica;
- pružanje usluga od zajedničkog interesa, kao što su pregledi, studije, upravljanje finansijskim podacima, obuka i unapređenje rada;
- organizovanje kongresa, konferencija, sastanaka, radionica i seminara na kojima se obrađuju teme od zajedničkog interesa.

Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine je članica WAPES-a od 2005. godine. Od tada aktivno učestvuje u svim aktivnostima koje su u skladu sa generalnim ciljevima WAPES-a, zakonskim nadležnostima i planiranim aktivnostima Agencije.

Tokom 2007. godine fokus je stavljen na nekoliko aktuelnih tema.

Prva od radionica je održana u Beču i na njoj je aktivno razgovarano o temi: **„Mladi u teškom položaju – operative reakcije evropskih javnih službi za zapošljavanje“**. Tom prilikom su predstavnici država koje su postigle značajniji napredak po ovom pitanju sa svojim znanjima i iskustvima upoznali ostale učesnike radionice. Problem zapošljavanja mladih je istaknut kao jedan od globalnih problema, koji je usko povezan i sa drugim negativnim pojavama na svim svjetskim tržištima rada kao što su ilegalna migracija, trgovina ljudima, kriminal i socijalna isključenost. Zaključak radionice je da sve javne službe za zapošljavanje trebaju intenzivirati rad sa mladim ljudima koji traže posao. Veliki dio odgovornosti leži i na vladama država, kao i na svim drugim institucijama koje imaju doticaj sa ovom grupom stanovništva, kao što su škole, centri za stručnu obuku, ministarstva i slično.

Druga prilika za daljnji razgovor o ovoj problematici je bila radionica na temu **„Pristupi i uspješni programi uključivanja mladih u profesionalni život“** koja je održana u Maroku. Posebno je razgovarano o dvije teme koje se tiču ove populacije, a to su „Plaćeno zaposlenje“ i „Samo-zaposlenje“. Nakon aktivnog učešća u raspravi svih učesnika, došlo se do zajedničkog zaključka da i dalje treba podizati nivo saradnje i komunikacije među članicama WAPES-a, jer se samo tako može doći do kvalitetnih podataka o dobrim iskustvima, ali i o negativnim, kako se ne bi ponavljale iste greške.

Upravni odbor WAPES-a je u novembru 2006. godine u Meksiku donio odluku da se krene u relizaciju jednog novog oblika saradnje, a to je stručna ocjena po posebnim pozitivnim iskustvima javnih službi za zapošljavanje. Sekretarijat WAPES-a je formirao Stručnu grupu za definisanje glavnih tema i parametara za izradu ovih stručnih ocjena, kao i definisanje metodologije rada. Član Grupe je i predstavnik Agencije.

Stručna grupa je na sastanku u Briselu zaključila da prva tema za izradu stručne ocjene bude „One-stop shop“ (odnosi se na pružanje kvalitetnih usluga službi za zapošljavanje poslodavcima i nezaposlenim licima koja traže posao). Osim ove, izrada stručne ocjene će se odnositi i na „Promovisanje samozapošljavanja“ i „Obuku nezaposlenih lica za zapošljavanje kod poznatog poslodavca“.

Tokom stalnih kontakata je zaključeno da je neophodno daljnje jačanje i unapređenje horizontalne saradnje između javnih službi za zapošljavanje, a pogotovo u onim oblastima gdje postoje određene sličnosti i podudarnosti, bez obzira o kojim dijelovima svijeta se radi. Upravo je jedan od ranije donesenih zaključaka koji se tiče evidentnih sličnosti u različitim svjetskim sistemima i službama za zapošljavanje bio povod za organizovanje radionice u Argentini. Tokom radionice je razgovarano o identifikiranju različitih sistema i pristupa koji se koriste u cijelom svijetu za evaluaciju i osiguranje kvaliteta rada javnih zavoda za zapošljavanje, strategijama za pružanje kvalitetnih usluga licima koja traže posao i poslodavcima i najboljem korištenju informacionih i komunikacionih tehnologija radi bolje pristupačnosti i integracije usluga zapošljavanja.

Kao jedan od najvažnijih prioriteta u cilju daljnjeg unapređivanja kvaliteta pružanja usluga javnih službi za zapošljavanje istaknut je problem upravljanja ljudskim resursima u evropskim javnim službama, a što je i bila tema radionice koja je održana u Irskoj. Evidentno je da se službe za zapošljavanje moraju stalno modernizovati zbog ubrzanih promjena na tržištima rada. Jedan od načina za pokazivanje mjerljivih rezultata te modernizacije je i uvođenje certificiranja kvalifikacija zaposlenih u službama. Posebno je efikasan sistem korištenja interneta, kako za oglašavanje radnih mjesta, tako i za ocjenjivanje učinka zaposlenih.

Na osnovu zaključaka sa svih susreta koje je WAPES organizovao tokom protekle godine može se istaći da je međudržavna i međuregionalna saradnja članica WAPES-a podignuta na zavidan nivo. Sa stanovišta Bosne i Hercegovine to ima još jednu važniju dimenziju, s obzirom da na ovaj način predstavnici Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine imaju mogućnost pristupa izvorima informacija o tokovima na svjetskim tržištima rada, i što je još značajnije, tržištu rada Evropske unije. Tako imamo mogućnost da se već sada upoznamo sa aktivnostima koje ćemo morati provoditi kao uslov za priključenje Evropskoj uniji.

Predstavnici Agencije koriste svaku priliku na skupovima koje organizuje WAPES da uspostave kontakte i ostvare saradnju sa predstavnicima javnih zavoda za zapošljavanje drugih zemalja. Ti bilateralni kontakti su odlična prilika za stvaranje uslova za zaključivanje protokola o saradnji, a što predstavlja siguran put za iniciranje zaključivanja sporazuma o zapošljavanju, odnosno za iznalaženje drugih načina za zapošljavanje naših državljana u drugim zemljama i za njihovu radno-pravnu zaštitu.

SAJMOVI ZAPOSŁJAVANJA

Agencija za rad i zapošljavanje je i u 2007. godini koordinirala sa zavodima i službama zapošljavanja u organizaciji jednog domaćeg međuregionalnog sajma i tri međunarodna sajma zapošljavanja.

U Goraždu je 30.03.2007. godine održan međuregionalni Sajam zapošljavanja u organizaciji OSCE misije u BiH, agencije SERDA, J.U. „Službe za zapošljavanje BPK kantona” i Agencije. Pored zapošljavanja, ovaj sajam je imao i promotivni karakter susjednih opština i lokalnih zajednica.

Prvi međunarodni sajam zapošljavanja u Zenici je održan 18.05.2007. godine, u okviru četvrtog po redu specijaliziranog sajma ZEPS INTERMETAL. U organizaciji sajma zapošljavanja učestvovali su Agencija, Federalni zavod za zapošljavanje, J.U. "Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona" Zenica i Organizacioni odbor sajma ZEPS INTERMETAL.

Na sajmu je učestvovalo 40 kompanija (BiH – 20, Slovenija -17, Hrvatska – 2, Holandija – 1), od kojih 17 iz Udruženja poslodavaca Republike Slovenije koji su došli na poziv Agencije, a oglašena su 1263 slobodna radna mjesta, uglavnom metalčkih i građevinskih zanimanja (zavarivači, bravari, zidari, tesari itd). Tom prilikom su samo poslodavci iz Republike Slovenije sklopili 69 ugovora o radu.

U Brčko Distriktu BiH je 7. decembra 2007. godine u organizaciji Agencije i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine održan međunarodni sajam zapošljavanja na kojem je učestvovalo i 8 poslodavaca iz Republike Slovenije i Republike Hrvatske koji su iskazali potrebu za zapošljavanjem 81 nezaposlenog lica sa biroa rada.

U organizaciji J.U. „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ i u saradnji sa Agencijom, u Sarajevu je 12. decembra 2007. godine održan međunarodni sajam zapošljavanja na kojem je pored domaćih poslodavaca svoje učešće prijavilo i 6 poslodavaca iz Republike Slovenije koji su oglasili potrebu za zapošljavanje 85 radnika, uglavnom građevinskih zanimanja.

Ovakva praksa posredovanja u zapošljavanju je pokazala dobre rezultate i Agencija i u budućnosti planira da koordinira organizaciju ovakvih skupova.

ORGANIZACIJA OKRUGLIH STOLOVA

Kao i predhodnih godina, Agencija je i u 2007. godini organizovala okrugle stolove o aktuelnom temama iz oblasti zapošljavanja. Na okruglim stolovima svoje aktivno učešće su uzeli sve relevantne institucije iz oblasti zapošljavanja u Bosni i Hercegovini i predstavnici službi zapošljavanja iz drugih zemalja.

- Okrugli sto „Provođenje protokola o međusobnoj saradnji između Agencije za rad i zapošljavanje BiH, Zavoda za zapošljavanje Republike Slovenije i Udruženja poslodavaca obrtnih djelatnosti Republike Slovenije”, Sarajevo, 12.11.2007. godine

Okruglom stolu su, pored predstavnika organizatora, prisustvovali: predstavnik Udruženja poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije, predstavnici Zavoda za zapošljavanje Republike Slovenije, predstavnici Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi zapošljavanja iz Federacije BiH i predstavnici Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske iz Direkcije i šest regionalnih filijala.

Na okruglom stolu naglašen je značaj potpisanog Protokola između ovih institucija, koji bi trebao biti garancija sigurnosti radnicima iz BiH koji se zapošljavanju u Republici Sloveniji, do zaključivanja Sporazuma o zapošljavanju između Republike Slovenije i Bosne i Hercegovine.

Predstavnik Udruženja poslodavaca zanatskih djelatnosti Republike Slovenije je istakao da poslodavci u Sloveniji imaju veliku potrebu za radnicima iz BiH i da ovaj protokol garantuje da će, u cilju sigurnosti radnika koji idu da rade kod poslodavaca u Republici Sloveniji, Udruženje poslodavaca kod Zavoda za zapošljavanje Republike Slovenije provjeravati kompanije koje potražuju radnike. Takođe je naglasio važnost održavanja sajmovi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini i istakao da su poslodavci iz Slovenije spremni da učestvuju na budućim sajmovima.

**- Okrugli sto „Aktivne i pasivne mjere politika zapošljavanja na tržištu rada“,
Jahorina, 13.12.2007. godine**

Na Okruglom stolu su učestvovali predstavnici javnih službi za zapošljavanje iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Slovenije i Srbije, zatim predstavnik Delegacije Evropske komisije u BiH, OHR-a, predstavnici Ministarstva civilnih poslova, Direkcije za ekonomsko planiranje Vijeća ministara BiH, te predstavnici međunarodnih organizacija prisutnih u BiH.

Svaka od zemalja učesnica prezentovala je mjere aktivne i pasivne politike zapošljavanja koje je provodila u prethodnom periodu, kao i mjere i planove u narednom periodu.

Nakon prezentovanih izlaganja, uslijedila je diskusija svih učesnika okruglog stola i doneseni su slijedeći zaključci:

1. Svaka zemlja provodi mjere aktivne politike u skladu sa svojim potrebama, ciljevima i mogućnostima. Isto tako, svi regioni/entiteti/kantoni/pokrajine unutar svake zemlje, treba da provode one aktivne mjere koje pokazuju najbolje rezultate i koje su adekvatne za njihove ugrožene ciljne grupe.
2. Postoje značajne sličnosti između provođenja pasivnih mjera na tržištu rada između zemalja jugoistočne Evrope. Zbog toga se preporučuje da se unaprijedi saradnja između zemalja regiona oko zakonskog definisanja adekvatnih pasivnih mjera za nezaposlena lica, a pogotovo u definisanju sistema zdravstvenog osiguranja za nezaposlene, kako bi se prvenstveno smanjilo prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih lica radi ostvarivanja određenih socijalnih prava i unaprijedio rad zavoda i službi zapošljavanja sa aktivnim tražiocima zaposlenja.
3. Potrebno je i dalje nastaviti saradnju između zavoda - agencija za zapošljavanje zemalja jugoistočne Evrope na razmjeni pozitivnih iskustava iz oblasti rada, zapošljavanja i socijalne politike.

STATISTIČKI PREGLED

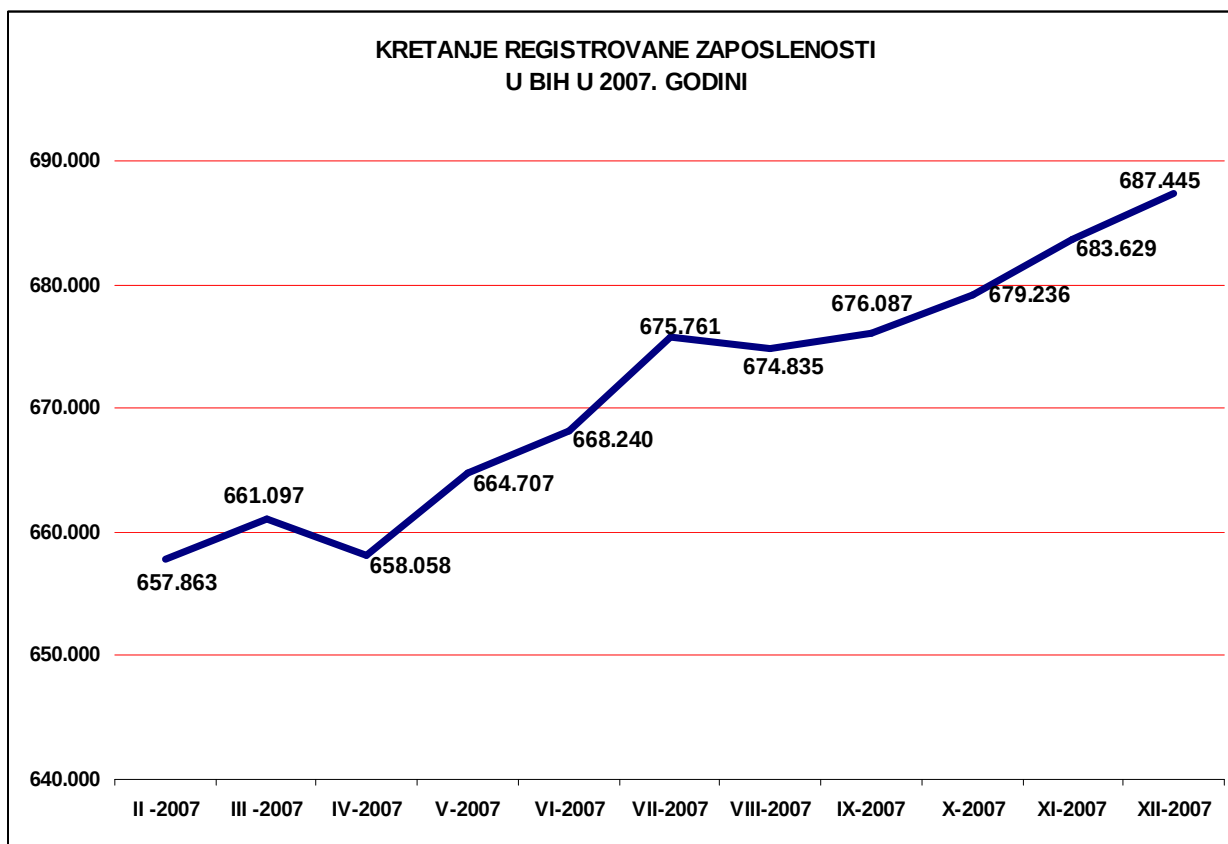
Pripremili: Siniša Veselinović, šef Grupe za domaće tržište rada
Zvezdana Jelić, viši stručni saradnik za prikupljanje i
obrađu podataka i sistem programer

REGISTROVANA ZAPOSLENOST**REGISTROVANA ZAPOSLENOST**

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u decembru 2007. godine, broj zaposlenih lica u pravnim licima u BiH iznosio je 687.445, a od toga 269.717 žena.

Stopa registrovane nezaposlenosti za mjesec decembar 2007. godine iznosi 42,9%.

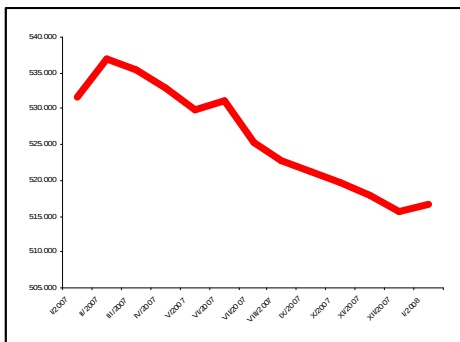
	02.2008.	12.2008.	Indeks 12.2008./ 02.2008.
Ukupno zaposleni	657.863	687.445	104,5

Izvor: Agencija za statistiku BiH

REGISTROVANA NEZAPOSLENOST

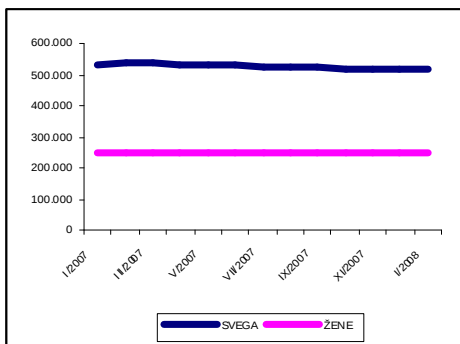
REGISTROVANA NEZAPOSLENOST

Prema podacima Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u Bosni i Hercegovini sa 31.12.2007. godine na evidencijama je prijavljeno 515.746 nezaposlenih lica.

	31.12. 2007.	31.12. 2006.	Indeks 31.12.07 / 31.12.06.
Ukupno nezaposleni	515.746	524.839	98,27

NEZAPOSLENOST ŽENA

Od ukupnog broja lica koja traže zaposlenje, njih 248.899 ili 48,26% su žene. Broj registrovanih nezaposlenih žena je veći za 1.348 ili 0,54% u odnosu na predhodni mjesec.

Prvi put zaposlenje traži 136.846 žena ili 54,98% od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih žena u BiH.

KVALIFIKACIONA STRUKTURA REGISTROVANE NEZAPOSLENOSTI

- NKV 176.260 ili 34,11%,
- PKV 15.614 ili 3,02%,
- KV 183.323 ili 35,48%,
- VKV 4.737 ili 0,92%,
- NSS 2.324 ili 0,45%,
- SSS 115.795 ili 22,41%,
- VŠS 7.645 ili 1,48%,
- VSS 10.989 ili 2,13%.

Kada posmatramo kvalifikacionu strukturu nezaposlenih lica u BiH, zaključno sa 31.12.2007. godine, najveći broj evidentirane nezaposlenosti su lica sa trećim stepenom obrazovanja (KV 183.203 ili 35,52%), te NKV radnika 175.281 ili 33,99%.

Od ukupnog broja registrovane nezaposlenosti, lica sa fakultetskim obrazovanjem (VSS i VŠS) čine 18.490 ili 3,59%.

MATERIJALNO - PRAVNA ZAŠTITA NEZAPOSLENIH

- 8.359 korisnika novčane naknade za nezaposlene,
- 325. 638 korisnika zdravstvene zaštite za nezaposlene,

U skladu sa važećim zakonskim propisima, u decembru 2007. godine novčanu naknadu koristilo je 8.359 lica ili 1,62% od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih lica.

Pravo na zdravstvenu zaštitu ostvarilo je 325.638 lica ili 63,14% od ukupno registrovane nezaposlenosti u BiH.

TABELA 1.
Registrovana nezaposlenost - BiH/entiteti

	I 2007.	II 2007.	III 2007.	IV 2007.	V 2007.	VI 2007.	VII 2007.	VIII 2007.	IX 2007.	X 2007.	XI 2007.	XII 2007.
Bosna i Hercegovina	531.531	536.969	535.489	532.834	529.733	531.035	525.175	522.690	521.288	519.615	518.055	515.746
Federacija BiH	367.449	371.161	371.156	370.961	370.738	373.519	370.410	369.886	371.017	371.342	370.303	367.570
Republika Srpska	144.106	147.673	146.517	144.306	141.610	140.189	138.285	136.520	134.957	133.815	133.645	134.207
Brčko Distrikt BiH	17.902	18.135	17.816	17.567	17.385	17.327	16.480	16.284	15.314	14.458	14.107	13.969

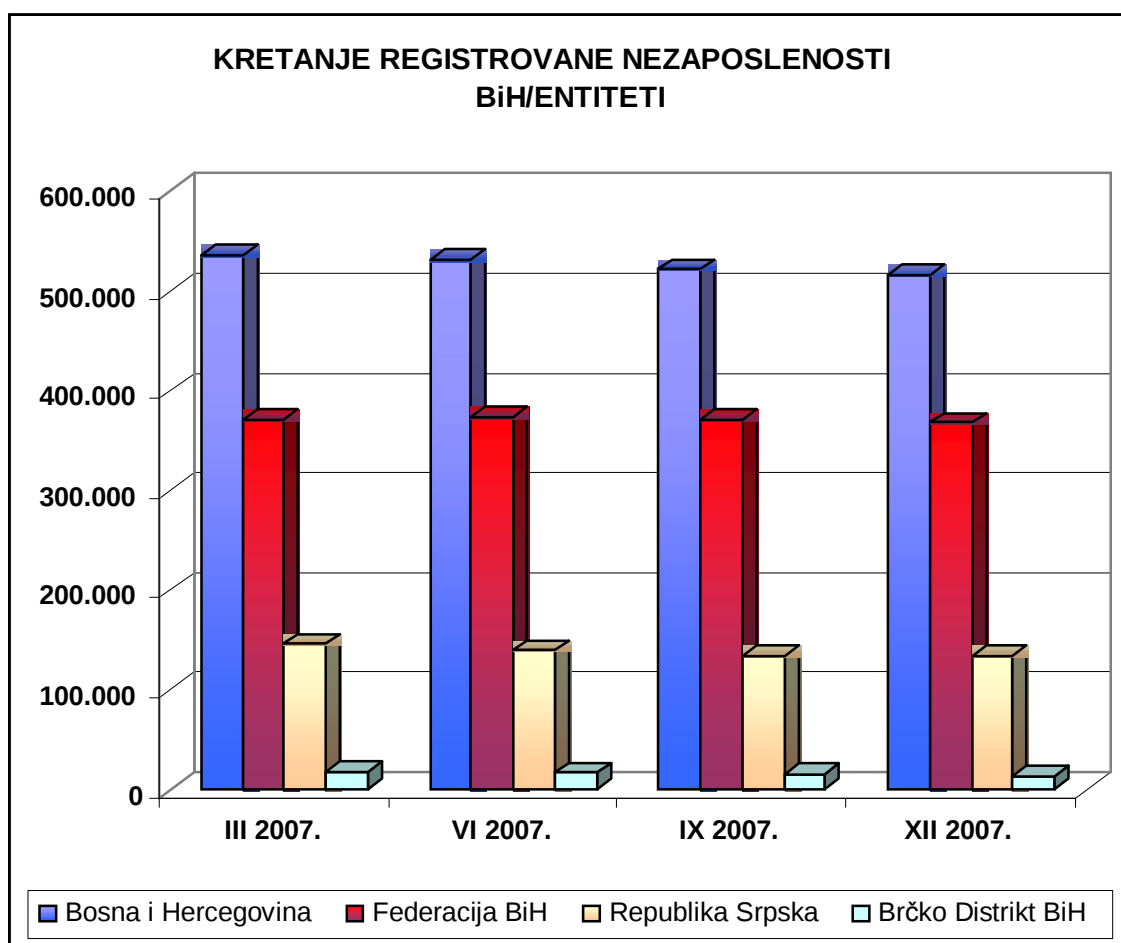

TABELA 2.
Kvalifikaciona i polna struktura registrovane nezaposlenosti - 31.12.2007. godine
BiH / entiteti

Red. broj	Aplikacija-obilježja	Ukupno	%	Federacija	%	Republika	%	Brčko	%
		BiH		BiH		Srpska		Diskr. BiH	
1	VSS svega	10.837	2,10%	7.832	2,13%	2.762	2,06%	243	1,74%
	žene	6.531	2,62%	4.843	2,69%	1.554	2,53%	134	1,76%
2	VŠS svega	7.653	1,48%	4.917	1,34%	2.565	1,91%	171	1,22%
	žene	4.564	1,83%	3.120	1,73%	1.347	2,20%	97	1,27%
3	SSS svega	116.072	22,51%	80.692	21,95%	32.560	24,26%	2.820	20,19%
	žene	71.171	28,59%	49.128	27,30%	20.236	33,00%	1.807	23,73%
4	NSS svega	2.326	0,45%	1.085	0,30%	1.241	0,92%	0	0,00%
	žene	1.602	0,64%	997	0,55%	605	0,99%	0	0,00%
5	VKV svega	4.702	0,91%	2.717	0,74%	1.924	1,43%	61	0,44%
	žene	563	0,23%	338	0,19%	215	0,35%	10	0,13%
6	KV svega	183.203	35,52%	128.477	34,95%	50.872	37,91%	3.854	27,59%
	žene	70.936	28,50%	50.318	27,96%	18.983	30,96%	1.635	21,47%
7	PKV svega	15.672	3,04%	12.442	3,38%	2.896	2,16%	334	2,39%
	žene	6.100	2,45%	4.499	2,50%	1.412	2,30%	189	2,48%
8	NKV svega	175.281	33,99%	129.408	35,21%	39.387	29,35%	6.486	46,43%
	žene	87.432	35,13%	66.719	37,07%	16.971	27,68%	3.742	49,15%
9	Ukupno: svega	515.746	100%	367.570	100%	134.207	100%	13.969	100%
	žene	248.898	48,26%	179.962	48,96%	61.322	45,69%	7.614	54,51%

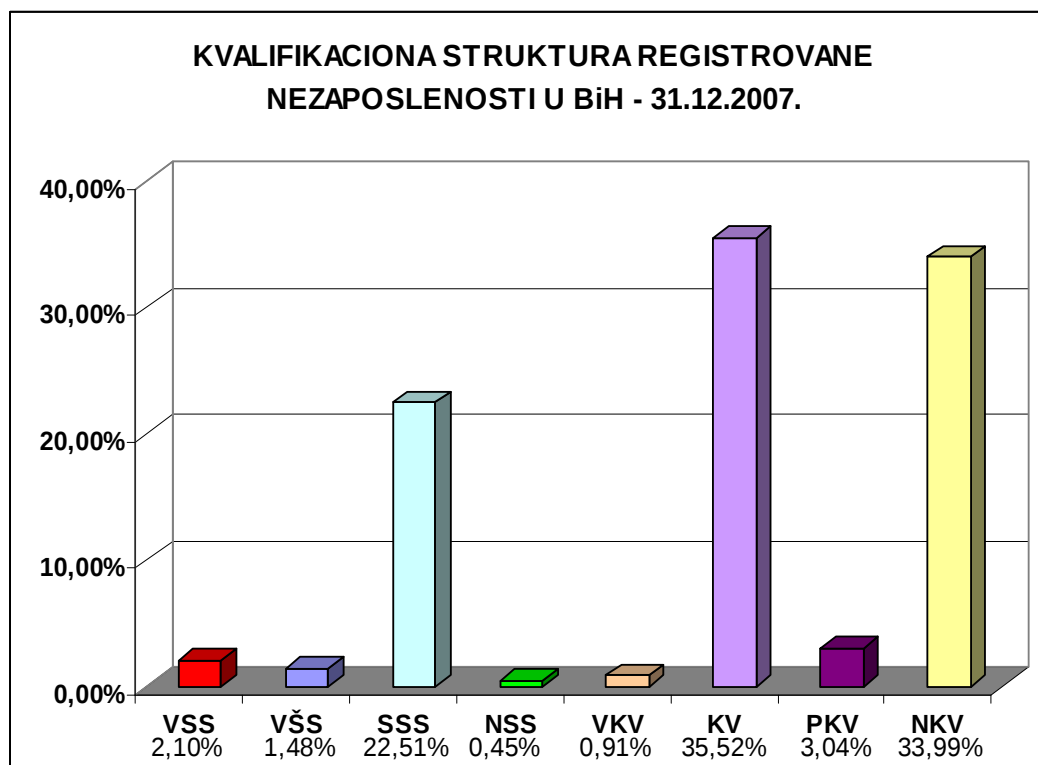

TABELA 3.
Zaposleni sa evidencija zavoda i službi zapošljavanja u 2007. godini - BiH/entiteti

	I 2007.	II 2007.	III 2007.	IV 2007.	V 2007.	VI 2007.	VII 2007.	VIII 2007.	IX 2007.	X 2007.	XI 2007.	XII 2007.
Bosna i Hercegovina	4.544	5.510	7.279	7.377	8.130	8.179	13.980	7.213	7.329	7.072	6.548	5.832
Federacija BiH	2.948	3.459	3.957	4.255	4.809	5.373	11.403	5.061	4.552	4.325	4.358	4.225
Republika Srpska	1.536	1.982	3.188	3.012	3.192	2.695	2.488	2.071	2.638	2.418	1.995	1.502
Brčko Distrikt BiH	60	69	134	110	129	111	89	81	139	327	195	105

TABELA 4.
Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih u Bosni i Hercegovini
korisnici novčane naknade, indeksi

Aplikacija - obilježja	Korisnici novčane naknade				Indeks XII 2007/ III 2007.
	III 2007.	VI 2007.	IX 2007.	XII 2007.	
Bosna i Hercegovina:	9.946	8.434	8.203	8.359	84,04
Federacija BiH	6.580	5.587	5.495	5.521	83,91
Republika Srpska	3.295	2.782	2.639	2.704	82,06
Brčko Distrikt BiH	71	65	69	134	188,73

KORISNICI NOVČANE NAKNADE ZA NEZAPOSLENE - BIH/ENTITETI

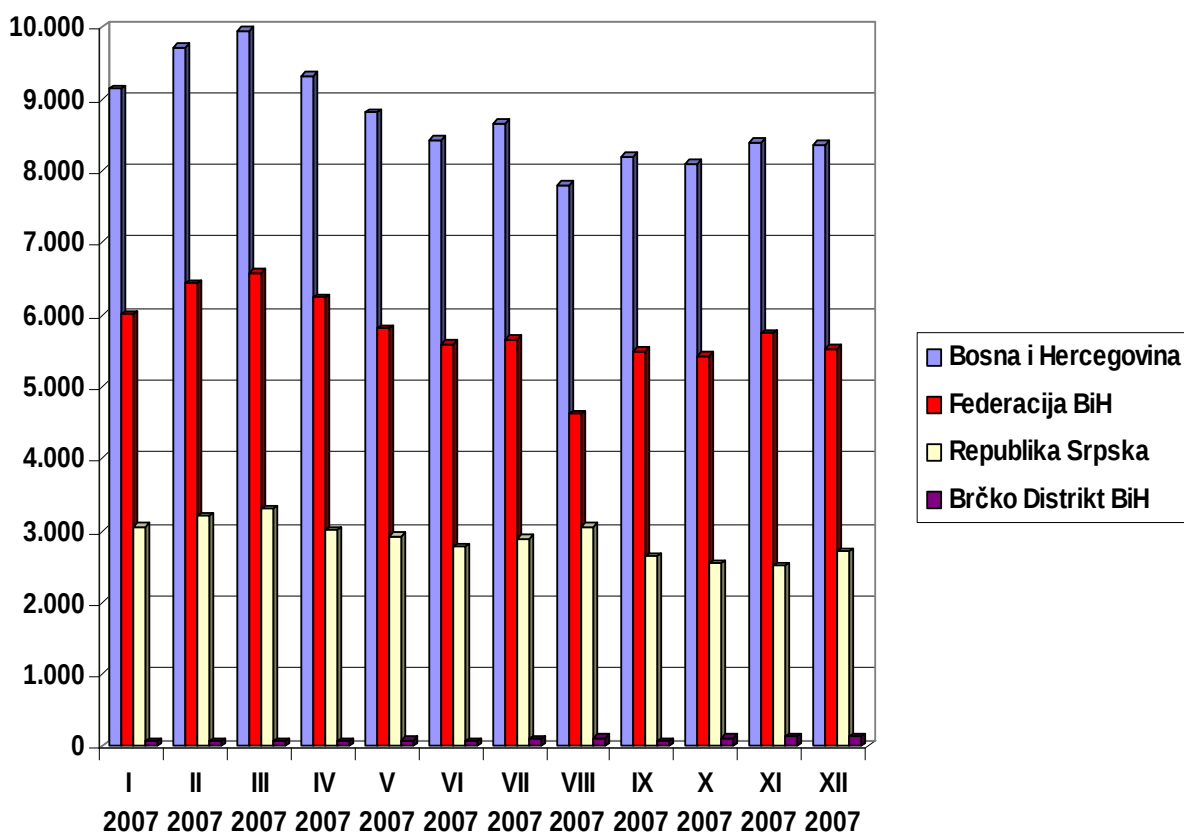
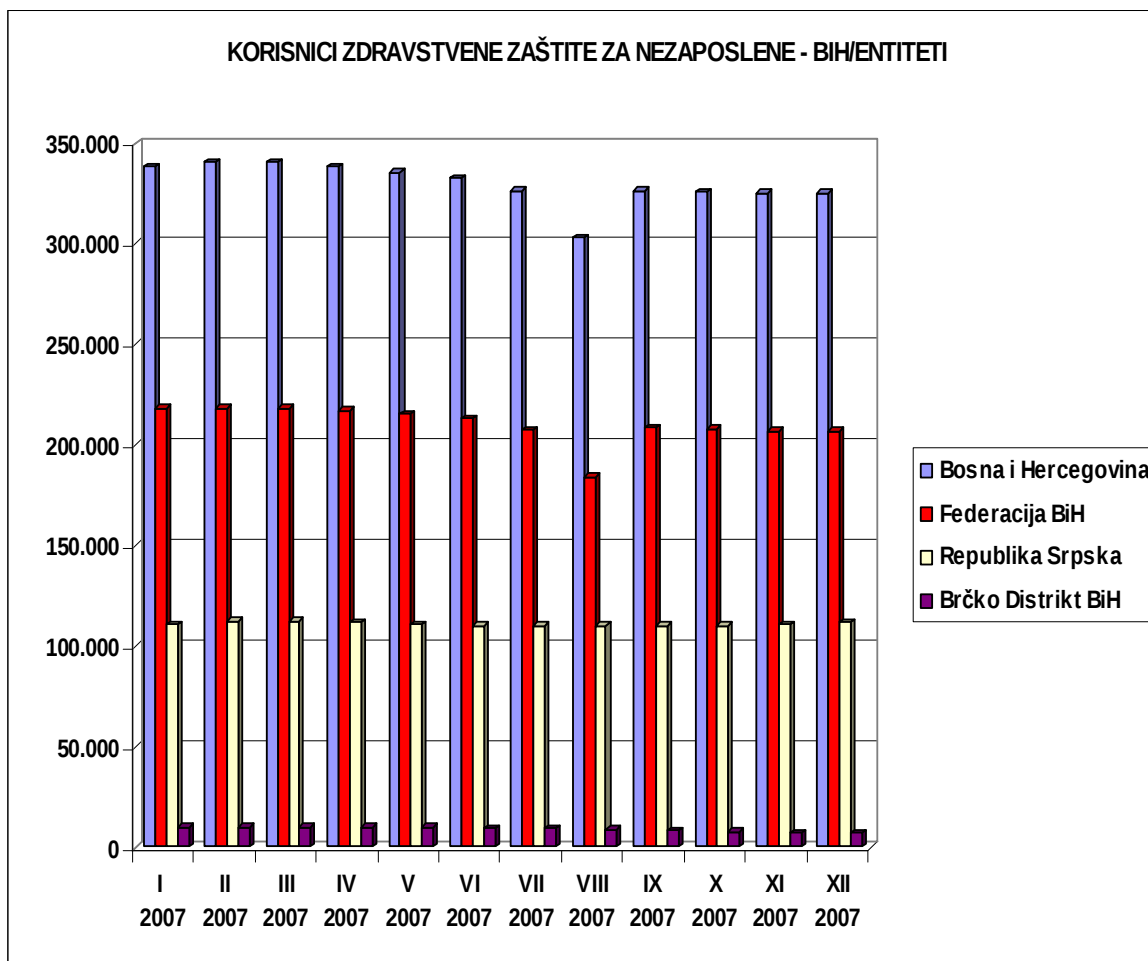

TABELA 5.
Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih u Bosni i Hercegovini
korisnici zdravstvenog osiguranja, indeksi

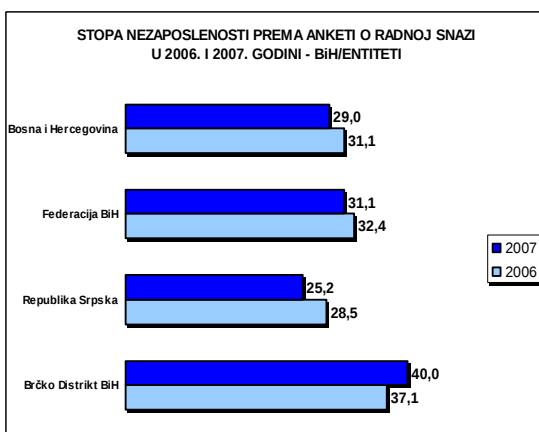
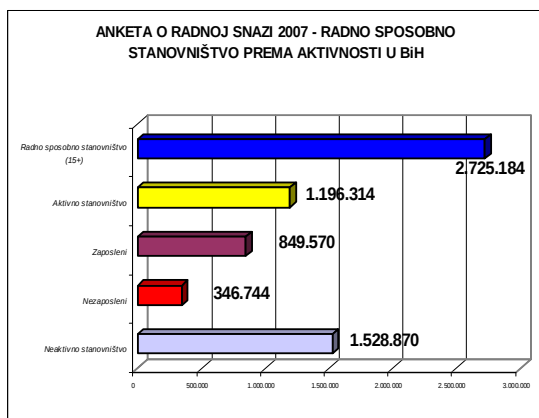
Aplikacija - obilježja	Korisnici zdravstvenog osiguranja				Indeks XII 2007/ III 2007.
	III 2007.	VI 2007.	IX 2007.	XII 2007.	
Bosna i Hercegovina:	340.727	332.824	326.671	325.638	95,57
Federacija BiH	218.488	213.156	208.475	206.649	94,58
Republika Srpska	112.367	110.192	110.019	111.994	99,67
Brčko Distrikt BiH	9.872	9.476	8.177	6.995	70,86

ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST – ANKETA O RADNOJ SNAZI

Izvor: Agencija za statistiku BiH, ARS 2007., predhodni podaci

	%			
	Ukupno Total	Ženski Female	Muški Male	
Ukupno	100.0	100.0	100.0	Total
0 - 5 mjeseci	5.6	5.0	6.1	Less than 5 months
6 - 11 mjeseci	7.3	8.1	6.7	6 - 11 months
12 - 23 mjeseca	9.8	11.2	8.7	12 - 23 months
24 - 60 mjeseci	32.1	32.0	32.2	24 - 47 months
61 i više mjeseci	44.2	42.8	45.2	48 and more months
Našli posao	1.0	0.9	1.0	Found job, but still not working

RADNA SNAGA PO AKTIVNOSTI

Anketa radne snage provodi se u skladu sa preporukama i definicijama Međunarodne organizacije rada (MOR) i u skladu sa preporukama Evropskog statističkog ureda (EUROSTAT-a). Podaci dobijeni Anketom o radnoj snazi su međunarodno uporedivi sa drugim zemljama.

Anketom je utvrđeno da radnu snagu u BiH čine 849.570 zaposlenih, 346.744 hiljada nezaposlenih i 1.528.870 neaktivnih osoba.

STOPA ZAPOSLENOSTI I NEZAPOSLENOSTI

Anketna stopa nezaposlenosti je manja nego u 2006. godini i na nivou BiH iznosi 29,0 %.

Stopa zaposlenosti po ovoj anketi u BiH u aprilu 2007. godine iznosi 31,2% i veća je nego u istom periodu 2006. godine za 1,5 postotnih poena.

KARAKTERISTIKE ANKETNE NEZAPOSLENOSTI

Nezaposlene osobe imaju slijedeću obrazovnu strukturu: 69,9% osoba ima srednjoškolsko obrazovanje, 26,1% su osobe s osnovnim obrazovanjem ili niže, dok je 4,1% završilo višu školu, fakultet, akademiju, magisterij ili doktorat.

Po dužini čekanja na zaposlenje, 12,9% nezaposlenih lica traži posao kraće od 12 mjeseci a čak 44,2% nezaposlenih traži posao duže od pet godina.

IZVORI PODATAKA I METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori podataka koji se koriste u izradi Biltena su: Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku, Republički zavod za statistiku Republike Srpske, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH.

OBJAŠNJENJE ZNAKOVA I POJMOVA

- **Nezaposlena lica** su lica bez zaposlenja koja su sposobna za rad, starosne dobi od 15 do 65 godina i koja su evidentirana u biroima zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini.
- **Lica koja prvi put traže zaposlenje** su evidentirana lica u biroima zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini koja ranije nisu bila u radnom odnosu.
- **Nezaposlena lica zbog prestanka rada organizacija i poslodavaca** su evidentirana lica u biroima zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini, a ostala su bez posla zbog prestanka rada organizacija i poslodavaca.
- **Korisnici novčane naknade** su nezaposlena lica evidentirana u općinskim biroima zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini koja su prema odredbama Zakona ostvarila ovo pravo.
- **Novoprijavljena lica koja prvi put traže zaposlenje** su lica koja se opštinskim biroima zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini prijavljuju prvi put radi zaposlenja.
- **Zaposleni sa evidencija službi za zapošljavanje** su lica koja su se zaposlila u zemlji i inostranstvu tokom izvještajnog mjeseca, a bila su evidentirana u zavodima i službama zapošljavanja kao nezaposlena lica.
- **Potrebe za radnicima** predstavljaju broj traženih radnika i pripravnika za nepopunjena i novootvorena radna mjesta koje organizacije i poslodavci prijavljuju u biroima zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini.
- **Realizirane prijave o potrebama za radnicima** predstavljaju broj zaposlenih radnika i pripravnika prema izvještaju o zasnivanju radnog odnosa, koje poslodavci dostavljaju u biroima nekog od zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini.

SKRAĆENICE

NKV	nekvalifikovani radnik	NSS	niža stručna sprema
PKV	polukvalifikovani radnik	SSS	srednja stručna sprema
KV	kvalifikovani radnik	VŠS	viša školska sprema
VKV	visoko kvalifikovani radnik	VSS	visoka stručna sprema

ZNAKOVI

-	nema pojave	...	ne raspolaže se podacima
*	ispravljen podatak	()	procijenjen podatak
θ	prosjeak	1)	oznaka za napomenu